

(anketa) Kako gre največjim izvoznikom? Tu so odgovori direktorjev

Čas branja: 11 min

0

09.09.2020 10:46 Dopolnjeno: 09.09.2020 10:46

O zdajšnjih razmerah na trgih in v podjetjih ter o pričakovanjih do konca leta smo spraševali Impol, Adrio Mobil, Talum, skupino SIJ, Domel, Knauf Insulation, Bisol in Ljubljanske mlekarne.

MATEJA BERTONCELJ

Več iz teme:

[izvozniki >](#)[poslovanje podjetij >](#)[Bisol >](#)[Impol >](#)[Skupina Impol >](#)[Andrej Kolmanič >](#)[BMW >](#)[Samsung >](#)[Adria Mobil >](#)

Tako kot drugje po svetu bo tudi v Sloveniji BDP letos upadel. Tudi največja slovenska izvozna podjetja letos poročajo o upadu prodaje. Upadi so različni, a razen **Bisola** jih bodo imeli v vseh podjetjih, kjer smo našli sogovornike. Napovedi za letos so sicer zelo nevhvaležne, ker nihče ne ve, kako se bo virus razširil jeseni in pozimi ter kaj bo to pomenilo za naša življenja in porabo. Podjetja smo spraševali o višini naročil, stroškov, dobičkah, naložbah, razmerah na trgih, zaposlenih, spoprijemanju s COVID-19 ...

Impol: proizvodnja in prodaja za desetino manjši

Skupina Impol iz Slovenske Bistrice, ki ima proizvodna podjetja tudi na Hrvaškem in v Srbiji, se ukvarja s proizvodnjo in prodajo izdelkov iz aluminija.

Foto: Jure Makovec

Andrej Kolmanič, Impol: "Skupina Impol kljub vsemu tudi v teh razmerah posluje z dobičkom. Je pa za to še toliko pomembneje, da nam uspe čim bolj

obvladovati stroške. Zato še posebej težko čakamo, da bodo v Slovenski Bistrici začeli graditi obvoznico, da končno dobimo nov kablovod in s tem stabilno dobavo elektrike."

Andrej Kolmanič, glavni izvršni direktor Impola: »V skupini Impol imamo trenutno v primerjavi z lani za deset odstotkov manjši proizvodnjo in prodajo. Največji upad smo imeli pri izdelkih za avtomobilsko industrijo, s katero ustvarimo približno četrtno prihodkov. Tu se naročila sicer popravljajo in za september smo že skoraj na lanskih številkah. Po trgih je najslabše v ZDA, ki so se z uvajanjem dodatnih protidumpinških ukrepov začasno tako rekoč zaprle za neameriške proizvajalce. Pri programih folij, ki jih izdelujemo za industrijo prehrane in farmacijo, pa delamo s polnimi zmogljivostmi. V primerjavi s tekmeci smo kar uspešni, še enkrat se je pokazalo, kako dobro je, da imamo tako zelo raznovrsten program ter kupce razpršene po različnih industrijah. Zaradi upada industrijskih proizvodenj in povpraševanja na trgih so se sicer naše prodajne marže zmanjšale, sicer odvisno od programov ti upadi dosežajo okoli pet odstotkov. Skupina Impol kljub vsemu tudi v teh razmerah posluje z dobičkom. Je pa za to še toliko pomembneje, da nam uspe čim bolj obvladovati stroške. Zato še posebej težko čakamo, da bodo v Slovenski Bistrici začeli graditi obvoznico, da končno dobimo nov kablovod in s tem stabilno dobavo elektrike. Naši najpomembnejši novi posli, kot sta tista za **BMW** in **Samsung**, potekajo po načrtih oziroma eden od kupcev naroča še nekoliko večje količine naših izdelkov, kot je bilo sprva načrtovano. Naložbe smo malo ustavili oziroma tiste, ki so bile že odobrene, vodimo v skladu z načrti, o novih pa se bomo odločali konec leta. Števila zaposlenih nismo zmanjševali, smo pa omejili sodelovanje s študenti.«

Adria Mobil: Prodaja malo slabša od načrta

V družbi Adria Mobil iz Novega mesta izdelujejo avtodome, vane in počitniške prikolice. Za tekoče poslovno leto, ki se pri njih končuje 31. avgusta, so načrtovali sedemodstotno rast prodaje.

Foto: Jure Makovec

Sonja Gole, Adria Mobil: "Rezultat letošnjega poslovanja bo nekoliko slabši od načrtovanega, ob tem pa smo imeli zaradi številnih preventivnih ukrepov zaradi koronakrize in uvajanja kriznega dodatka za zaposlene tudi višje stroške."

V podjetju, ki ga vodi Sonja Gole, so povedali: »Adria Mobil je izrazito izvozno usmerjena družba, pri čemer tudi naši dobavitelji večinoma prihajajo iz držav zahodne Evrope, zato smo vpliv koronakrize občutili tako glede sprejetih ukrepov v Sloveniji kakor tudi tistih, ki so jih sprejemale preostale države in so zadevali naše dobavitelje, od katerih je odvisna naša proizvodnja. Tako smo po vnovičnem zagonu gospodarstva organizirali proizvodnjo glede na možnosti oskrbe, in ne glede na prejeta naročila, kot je to ponavadi. Številna trgovska mesta in prodajni saloni po Evropi so bili več tednov ali celo mesecev zaprti, kar je vplivalo na naš obseg prodaje. Ker se je zaprtje zgodilo v spomladanskem obdobju, ko imamo navadno največ naročil, je bil učinek koronakrize toliko večji. V aprilu in maju smo imeli tudi odpovedi nekaterih naročil. Kljub temu smo v **Adrii Mobilu** delovali proaktivno in bili med prvimi podjetji v Sloveniji, ki smo vnovič zagnali proizvodni proces, upoštevajoč vse potrebne preventivne ukrepe. Želeli smo izpeljati vse razvojne projekte za novo prodajno sezono 2021 in zagotoviti kakovostno oskrbo prejetih naročil, kar nam je večinoma tudi uspelo kljub številnim težavam in izzivom pri zagotavljanju oskrbljenosti proizvodnje. Za prodajno sezono 2021 nam je tako uspelo pripraviti kar štiri produktne novosti iz vseh glavnih produktih

segmentov – pri programu avtomobov smo prenovili dva izdelka, in sicer **adria matrix** in adria coral, pri prikoliškem segmentu prikolico adria adora in pri segmentu izjemno priljubljenih vanov adria twin sports edition. Povečan obseg povpraševanja in naročil, ki je sledil temu obdobju, je rezultat naših minulih razvojnih vlaganj, hitrega odziva Adrie Mobila na spremenjene tržne razmere in dejstva, da počitniška vozila pomenijo odličen produkt za dopustovanje tudi med koronakrizo. Ti dejavniki so pripomogli k povečanemu obsegu povpraševanja po vnovičnem odprtju prodajnih salonov, kar pa ne spremeni dejstva, da bomo na letni ravni kumulativno občutili vpliv krize – rezultat letošnjega poslovanja bo nekoliko slabši od načrtovanega, ob tem pa smo imeli zaradi številnih preventivnih ukrepov zaradi koronakrize in uvajanja kriznega dodatka za zaposlene tudi višje stroške.

Projekcije dogajanja do konca leta v Adrii Mobilu so pozitivne in kažejo stabilno sliko, kar potrjuje tudi obseg zalog na trgu, ki so na zgodovinsko nizki ravni. Ob koncu naložbe v povečanje zmogljivosti v proizvodnji karoserijskih elementov in uvedbi druge izmene pri programu vanov (ki so trenutno prodajna uspešnica v panogi) v drugi polovici leta načrtujemo tudi nekaj novih zaposlitev. Čeprav je v gospodarskem okolju še vedno čutiti negotovost, v Adrii Mobilu glede prihodnjega obdobja ostajamo optimisti. Natančnejše ocene glede tega bo mogoče dati po sicer okrnjenem obsegu sejmskih predstavitev v letošnji jeseni ter odzivu kupcev na predstavljene novosti.«

Talum: Prihodki bodo letos za 60 milijonov evrov manjši od načrta

V Talumu iz Kidričevega izdelujejo primarni aluminij in izdelke iz aluminija.

Foto: Jure Makovec

Marko Drobnič, Talum: "Pravi kazalnik novih okoliščin poslovanja bo september, v katerem pa ugotavljamo že nekoliko večji obseg naročil. Konec leta pričakujemo dobrih 60 milijonov evrov manj prihodkov od prvotno načrtovanih 325 milijonov evrov in vsaj minimalno pozitiven poslovni rezultat."

Marko Drobnič, Talum: »V skupini Talum smo poslovno leto 2020 kljub zaznanemu ohlajanju na trgu že v zadnjem četrtletju leta 2019, predvsem v avtomobilski industriji, začeli solidno, tudi marec je bil kljub razglašeni pandemiji koronavirusa še dober, sredi aprila pa se je kriza začela poglobljati z zmanjšanim obsegom naročil. Upad borzne cene aluminija se je stopnjeval že od februarja, ob tem smo se zaradi presežka aluminija na trgu spopadali tudi z velikim pritiskom na premije posameznih skupin izdelkov. Obseg proizvodnje smo zato omejili. V prvi fazi smo se bojevali tudi z zdravstvenim vidikom poslovanja v novih okoliščinah, da smo lahko ohranili neprekinjen delovni proces tam, kjer to zahteva tehnološki proces, in izpolnili naročila v marcu in aprilu. Poslovanje se je nato iz meseca v mesec zaostrovalo, vse do junija, zato smo prilagajali obseg proizvodnje naročilom in izkoriščali ukrepe, ki jih je uvajala država za omilitev posledic koronavirusa. Več optimizma je bilo na trgu čutiti julija, ko smo imeli več naročil. Avgust je pri nas tradicionalno malo šibkejši, saj so nekateri kupci na dopustu, pa tudi mi ta mesec izkoristimo za redne letne remonte. Zato bo pravi kazalnik novih okoliščin poslovanja september, v katerem pa ugotavljamo že nekoliko večji obseg naročil. Konec

leta pričakujemo dobrih 60 milijonov evrov manj prihodkov od prvotno načrtovanih 325 milijonov evrov in vsaj minimalno pozitiven poslovni rezultat. V Talumu od strateških smernic in prestrukturiranja programov nismo odstopili, zviševanje dodane vrednosti je še vedno naša glavna usmeritev. Vse naložbe, ki smo jih v obdobju pandemije zaradi zagotavljanja likvidnosti nekoliko upočasnili, gredo v smeri, da bi do leta 2030 postali neodvisni od primarnih izdelkov. Do leta 2025 želimo še dodatno zmanjšati odvisnost od proizvodnje primarnega aluminija, spremenjeno programsko sestavo in večanje obsega posameznih programov pa bomo zapolnjevali s kupljenim, predelanim ali recikliranim aluminijem.«

Skupina SIJ: V EU je proizvodnja jekla manjša za 18,7 odstotka

V skupini SIJ, njeni največji družbi sta SIJ **Acroni** in SIJ **Metal** Ravne, kjer izdelujejo jekla, vodi pa jo Andrey Zubitskiy, odgovarjajo: »Po podatkih Evropskega jeklarskega združenja se je v prvih šestih mesecih proizvodnja odlitega jekla v EU zmanjšala za 18,7 odstotka. Jeklarski trg deluje pod močnim vplivom okoliščin, povezanih s koronavirusom in povečanim uvozom jekla iz neevropskih držav. V skupini SIJ smo izrazito negativnim trendom v jeklarski industriji kljubovali razmeroma dolgo zaradi svoje usmerjenosti na nižne jeklarske trge. Ker največji delež prihodkov ustvarimo na evropskem trgu, pa danes pri poslovanju že občutimo vpliv tržnih gibanj porabe in povpraševanja po jeklu znotraj EU in imamo tako upad skupnega obsega prejetih naročil. V skupini SIJ smo v prvem polletju uvedli številne aktivnosti za omilitev učinkov koronavirusa na poslovanje in prilagodili poslovne načrte do konca leta 2020. Na vseh ravneh smo optimizirali stroške. Znova smo podrobno preverili naložbe, načrtovane za leto 2020, in ustavili tiste, ki jih lahko brez večjih posledic prestavimo na poznejša obdobja. Naložbe, za katere imamo zavezujoče obveznosti, bomo izpeljali po načrtih. Sproti prilagajamo tudi organizacijo dela in kjer je bilo to potrebno, smo prešli na skrajšani delovni čas – različno po družbah in tudi po obratih. O tem smo se uspešno dogovorili s sindikati, s katerimi se bomo dogovarjali tudi, če bomo morali uvesti nadaljnje ukrepe na področju kadrov. Glede na pozitivne napovedi z naših glavnih trgov

(Nemčija, Italija, ZDA ...) pričakujemo počasno okrevanje jeklarske industrije v letu 2021. Pogoje za uspešen vstop v obdobje okrevanja vzpostavljamo že v letu 2020. V družbi SIJ Metal Ravne smo pridobili certifikat EN 9100 – mednarodni standard kakovosti, ki omogoča prodor na zahteven trg visokokakovostnih in tehnološko naprednih izdelkov na področjih zračnega prometa, vesoljskih poletov in drugih najzahtevnejših industrij.«

Domel: od pet do deset odstotkov pod načrti, iščejo nove delavce

V Domelu iz Železnikov izdelujejo elektromotorje za različne aplikacije, od sesalnikov, vrtnih orodij do motorjev, ki so vgrajeni v klimatske sisteme in avtomobile.

Foto: Aleš Beno

Matjaž Čemažar, Domel: "Napovedi za jesenski del so za Domel dobre, saj smo pri večini programov že dosegli načrtovane obsege. Avtomobilski del sicer še čuti posledice koronavirusa, zato so napovedi za jesen še za desetino nižje od lanskih."

Matjaž Čemažar: »V Domelu so se naročila v poletnih mesecih krepko izboljšala, zato smo s 1. avgustom prešli v normalen delovni čas za vse zaposlene. Državni ukrep čakanja na delo smo sicer izkoristili v maju, skrajšani delovni čas pa junija in deloma julija. S tema hitrima vladnima ukrepoma smo lahko obdržali raven zaposlenosti, čeprav so bila aprila in maja naročila občutno manjša od načrtovanih. Najprej smo sicer število

zaposlenih zmanjšali za 20, saj maja zaradi negotovosti nismo podaljšali pogodb za določen čas. Že avgusta pa smo vsem, ki jim pogodb nismo podaljšali, ponudili vnovično zaposlitev in iskali še dodatne delavce, saj smo pri enem izmed programov zaradi dodatnih naročil že avgusta uvedli nočno izmeno. Zaposlovanje dodatnih delavcev in študentov nadaljujemo tudi septembra. Zdaj imamo 1.275 zaposlenih, kar je pet več, kot smo jih imeli pred začetkom koronakrize. Napovedi za jesenski del so za Domel dobre, saj smo pri večini programov že dosegli načrtovane obsege. Avtomobilski del sicer še čuti posledice koronavirusa, zato so napovedi za jesen še za desetino manjše od lanskih. Ocenjujemo, da bomo v Domelu leto končali z 90- do 95-odstotno realizacijo načrta, saj celotnega izpada iz pomladanskih mesecev ne bomo mogli nadomestiti. Kljub manjšim prodajnim prihodkom načrtujemo uresničitev načrtovanega dobička iz poslovanja in zagotavljamo nadaljevanje vseh svojih razvojnih projektov.«

Knauf Insulation: upad prodaje, a so ohranili delovna mesta

Foto: Knauf Insulation

Danilo Kolenc, Knauf Insulation Škofja Loka: "V poletnih mesecih so izvozni trgi sicer začeli oživljati, vendar ob zdajšnjem obsegu njihovega poslovanja ni pričakovati, da bi ujeli letne prodajne načrte. Temu primerno smo v podjetju po stroškovni plati zategnili pasove in leto nadaljujemo zelo racionalno."

Danilo Kolenc, Knauf Insulation: »Poslovanje podjetja Knauf Insulation iz Škofje Loke je bilo v prvih osmih mesecih tega leta pod načrtovanim obsegom. Po dobrih prvih dveh mesecih smo marca z začetkom epidemije občutili velik upad prodaje, zlasti izvoza, saj so se naši pomembni trgi, kot so Italija, Francija in Španija, v celoti ustavili, pa tudi drugi trgi so poslovali v okrnjenem obsegu. Kljub temu je proizvodnja v Škofji Loki potekala

ves čas epidemije, s prilagoditvami in le z manjšimi redukcijami. V poletnih mesecih so izvozni trgi sicer začeli oživljati, vendar ob zdajšnjem obsegu njihovega poslovanja ni pričakovati, da bi ujeli letne prodajne načrte. Temu primerno smo v podjetju po stroškovni plati zategnili pasove in leto nadaljujemo zelo racionalno. Proizvodne zmogljivosti so trenutno zapolnjene, uspelo nam je ohraniti delovna mesta. Kljub negotovim razmeram utrjujemo uveljavljena partnerstva in iščemo nove priložnosti, zlasti z raziskavami novih trgov in novih produktnih rešitev. Ključ je v drugačnih pristopih, inovativnosti in predvsem v komunikaciji, ki pa se je, zlasti na izvoznih trgih, v času med epidemijo in po njej izrazito spremenila."

Bisol: več kot desetodstotna rast prodaje

Bisol je največje slovensko podjetje za razvoj, proizvodnjo in prodajo sončnih panelov ter tudi eno izmed največjih in najstarejših tovrstnih evropskih podjetij. Lani so ustvarili slabih 40 milijonov evrov prihodkov in nekaj manj kot 1,5 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo.

Foto: Aleš Beno

Dag Kralj, Bisol: "Količine, prodane v prvem polletju, presegajo lanske v tem obdobju približno za petino, v prihodkih pa je zaradi znižanja cen panelov ta rast manjša."

Dag Kralj, Bisol: »Letos računamo, da bi lahko bilo okoli 45 milijonov evrov prihodkov, dobička pa blizu dva milijona evrov. Količine, prodane v prvem polletju, presegajo lanske v tem obdobju približno za petino, v prihodkih pa je zaradi znižanja cen panelov ta rast manjša. So se pa v zadnjem mesecu cene spet nekoliko zvišale in naj bi take ostale do konca leta. Globalno naj bi se letos inštalirala približno podobna moč fotonapetostnih elektrarn kot lani. Tudi naš največji trg, Evropa, kjer smo s svojimi visokokakovostnimi in estetskimi izdelki najbolj navzoči, ostaja močan. V krizi se nam je še posebej obrestovalo, da smo v 15 letih delovanja vzpostavili izredno razvejeno mrežo strank po vsem svetu. Tudi doma se nam prodaja lepo povečuje, še vedno pa domači trg pomeni okoli pet odstotkov vse prodaje. Spomladi smo predstavili svetovno inovacijo – modul s stoo odstotno garancijo izhodne moči. Prvi rezultati so presegli vsa pričakovanja, še posebej na najzahtevnejših trgih EU, in nas še dodatno utrdili kot inovativnega premijskega proizvajalca. Snujemo tudi že nov investicijski cikel, s katerim bi nadalje avtomatizirali proizvodnjo in dvignili zmogljivosti vsaj za petino. Glede na ambiciozne okoljske cilje, ki jih je država zapisala v NEPN, smo se s tem letom vnovič lotili načrtovanja lastnih naložb v sončne elektrarne. Dogovarjamo se za postavitve na nekaj inovativnih lokacijah, snujemo pa tudi strateška partnerstva.«

Ljubljanske mlekarne: Zaradi težav v turizmu na Hrvaškem in v Grčiji bo izvoz nekoliko pod načrtom

Ljubljanske mlekarne so največja slovenska mlekarna.

Foto: Aleš Beno

Tomaž Žnidarič, Ljubljanske mlekarne: "Na ravni celega leta bomo v izvozu nekoliko pod načrtovanim rezultatom, a glede na koronavirus smo s tem zadovoljni."

Tomaž Žnidarič, Ljubljanske mlekarne: »V nasprotju z nekaterimi drugimi panogami je epidemija v prehranski industriji spomladi najprej povzročila povečanje povpraševanja po hrani. A pri proizvodnji izdelkov z razmeroma kratkim rokom uporabnosti je na drugi strani prinesla kup težav v izvozu: zaprtje meja, težave v izvozni logistiki, pravzaprav težave po vsej dobavni verigi. Tako je bil naš izvoz kljub razmeroma stabilnemu povpraševanju spomladi hudo obremenjen zlasti z reševanjem logističnih zapletov. V nadaljevanju leta, kar traja še danes, smo se spopadli z manjšim povpraševanjem na naših najpomembnejših izvoznih trgih. Ti so namreč močno odvisni od turistične sezone, ti naši trgi so Grčija, Hrvaška in preostale države na Balkanu. Na ravni celega leta bomo tako v izvozu nekoliko pod načrtovanim rezultatom, a glede na koronavirus smo s tem zadovoljni. Kot zanimivost: ravno na vrhuncu epidemije v Sloveniji smo odpremili prvo pošiljko sladoleda znamke Planica na Kitajsko, pričakujemo pa tudi že drugo naročilo.«